

Standaardvisserij op platvis en kabeljauw

Kenniskring standaardvisserij op tong (december 2013)

Standaardvisserij

In de standaardvisserij gebruiken vissers netten die verankerd zijn op de bodem. De standaardvisserij is een passieve visserij; vissen worden gevangen doordat ze verstrikt raken als ze erdoorheen proberen te zwemmen.

Deze informatiebrochure gaat over de standaardvisserij gericht op tong en de standaardvisserij met grotere mazen gericht op kabeljauw of platvis. Er zijn ongeveer 60 (kleine) vaartuigen die zich bezighouden met deze visserijen. Er is ook een standaardvisserij gericht op zeebaars, maar deze wordt hier niet besproken.

Achterdek KW2. © Nathalie Steins

Visserijtechniek

Standaardnetten worden door een verzwaarde lijn aan de onderkant van het net op de bodem gehouden. Een drijflijn of drijvers op de bovenlijn houden de netten rechtop. Netten die gericht zijn op het vangen van tong zijn minder dan een meter hoog. Tong zwemt namelijk vlak boven de bodem, zodat de netten niet hoger hoeven te zijn. Aan tongnetten zit minder drijfvermogen, wat ervoor zorgt dat de netten gekruld op de bodem staan. Als er veel stroming staat, dan liggen de netten plat op de bodem.

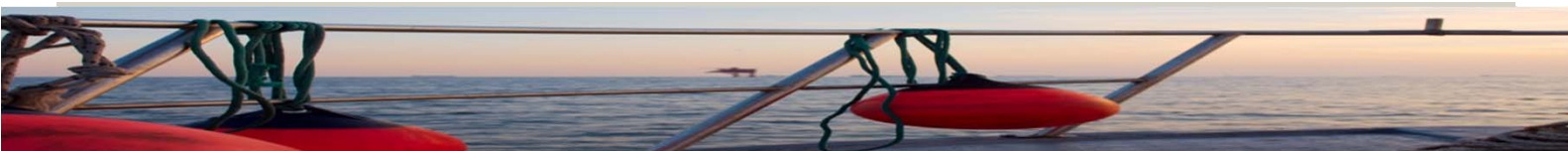
Tongvissers mogen maximaal 500 netten van 50 meter lengte per stuk gebruiken. De gebruikte maaswijdte ligt tussen de 90-110mm. De gemiddelde statijd (de tijd dat de netten in het water staan) is langer dan 12 uur.

Bij de **spiegelnetvisserij op kabeljauw en platvissoorten** zijn diverse lengtes mogelijk. Een doorsnee standaardvaartuig gebruikt gemiddeld 80 netten van 50 meter lang. Het net in de spiegelvisserij bestaat uit drie lagen. De maaswijdte van het middelste net is meestal 130mm of groter. De maaswijdte van de 'spiegels', de netten aan weerskanten van het middelste net, ligt tussen de 300-500mm. De statijd van de netten in deze visserij varieert tussen de 12 en 36 uur.

Voor de **kabeljauwgerichte visserij met strakke netten rond de wrakken** worden, afhankelijk van de grootte van het wrak, 1 tot 3 sets van 2 of 3 netten (in totaal 100-150meter) per wrak gebruikt. Maaswijdtes in deze visserij zijn groter dan 130mm. De statijd van deze netten is afhankelijk van het getij; na het kenteren van het tij worden de netten opgehaald. Het idee daarachter is dat tijdens de kentering de vis uit het wrak trekt om te foerageren en dat de netten dan de optimale hoogte hebben om de vis te vangen.

Tongen in de netten SCH61. © Willem Overduin

Visgebied en Visseizoen

Zowel de nettenvisserij op platvissen (inclusief tong) en op kabeljauw vinden plaats op vlakke bodems. Een deel van de kabeljauwgerichte visserij vindt in de buurt van wrakken en pieren plaats. Het visgebied verschuift mee met de verspreiding van de beviste soorten. Kenniskringvissers delen hun ervaringen:

Het visgebied van tongvissers strekt zich uit vanaf de laagwaterlijn tot ongeveer 30 mijl uit de Nederlandse kust. De afstand van het visgebied tot de kust verschilt per vaartuig. In het voorseizoen (maart, april) is tong goed te vangen tussen de 15 en 30 mijl uit de kust. Als de watertemperatuur stijgt, zien vissers de tong dicht naar de kust komen. En rond half september trekt de tong weer weg naar het zuiden en verder uit de kust.

De spiegelnetvisserij op kabeljauw en platvis gebeurt meestal in de winterperiode. Vissers zien kabeljauw vanaf half november tot eind december dichtbij de kust, tot enkele mijlen uit de kust. De kabeljauw trekt daarna richting dieper water om in januari en februari rond de wrakken (15-30mijl uit de kust) te verblijven. Eind februari, na de paaiperiode, zwemt de kabeljauw terug naar de kust om daar, afhankelijk van de watertemperatuur, tot half april te verblijven. Rond de wrakken worden strakke netten gebruikt, terwijl bij de overige visserij hierboven genoemd gebruik wordt gemaakt van spiegelnetten. Er zijn vissers die het hele visseizoen, soms wel jaarrond, rond de wrakken vissen. Deze vissers vangen in het zomerseizoen zeebaars rond de wrakken.

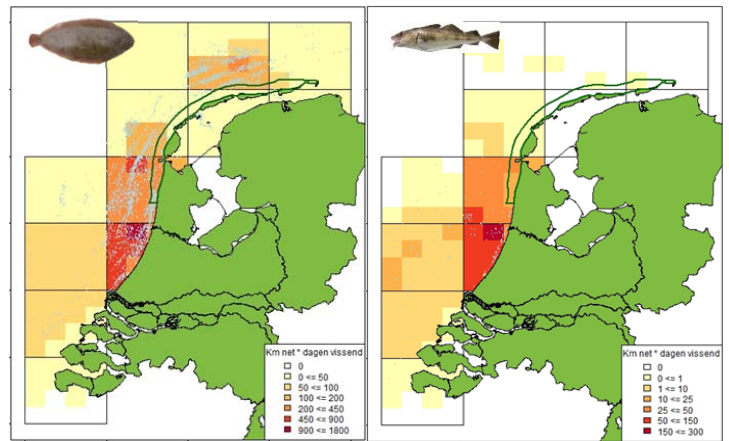

Het uitzetten van de netten. © Nathalie Steins

Doelsoorten tong (*Solea solea*, links) en kabeljauw (*Gadus morhua*, rechts).

Deze informatiebrochure is een product van de Kenniskring Standaard op tong. Deze kenniskring is onderdeel van het project Kenniskringen in de Visserij, wat gefinancierd wordt door het ministerie van Economische Zaken. Meer informatie: E floor.quirijns@wur.nl, T 0317-487190

Verspreidingsgebied staandwantvisserij op tong (links) en kabeljauw (rechts) in 2010-2012. Geschatte inspanning, gebaseerd op minimale tuiglengtes. Bron gegevens: logboek- en satelliet (VMS) gegevens.

Duurzaamheid

De staandwantvisserij heeft nauwelijks invloed op het bodemleven omdat de netten stil op hun plek staan.

Wel worden in de visserij andere dieren dan de doelsoort ongewenst bijgevangen. In de tongvisserij bestaat die bijvangst voor het grootste deel uit schar, strandkrabben en zwemkrabben.

In de visserij met grotere mazen en spiegelnetten worden diverse platvissoorten en Noordseekrabben bijgevangen, maar deze zijn niet ongewenst. Deze bijvangst is door de grote maaswijdte marktwaardig, waardoor er nagenoeg geen discards zijn.

Standaardvisserij komt vaak voorbij in discussies over bruinvisbijvangsten. Er is een cameraonderzoek gaande om te bepalen hoeveel bruinvis worden bijgevangen en in welke mate dat een probleem is voor het bruinvisbestand. Het doel van dit project is om daarnaast ook een beter inzicht te krijgen in welk type visserij, waar en wanneer bijvangsten plaatsvinden. Het vermoeden bestaat dat het risico op bijvangst vooral speelt in de grofmazige staandwantvisserij.

De staandwantvisserij op tong had van 2009-2013 een Marine Stewardship Council (MSC) certificaat. MSC staat voor een gezond visbestand, beperkte impact op het ecosysteem en een goed beheerde visserij. In 2013 hebben de vissers hier echter afstand van moeten doen vanwege de te hoge kosten voor het certificaat. Als alternatief heeft de staandwantvisserij nu certificaten van Friend of the Sea (FOS) voor tong, schar, tarbot, griet en kabeljauw. FOS staat voor een duurzame visserij.

